



PREHĽAD POLITÍK V OBLASTI UMELEJ INTELIGENCIE PRE NÁRODNÚ RADU SLOVENSKEJ REPUBLIKY č. 3/2026

Tento pravidelný prehľad prináša poslancom Národnej rady SR a zamestnancom Kancelárie NR SR stručnú syntézu dôležitých informácií v oblasti umelej inteligencie za posledné týždne. Primárne vychádza z európskeho regulačného a politického rámca a dopĺňa ho o vybrané globálne trendy. Cieľom je napomôcť odbornej, legislatívnej a kontrolnej činnosti Národnej rady SR.

Súhrn: Informácia o digitálnom balíku o AI (Digital Omnibus on AI), o článku 50 aktu o umelej inteligencii (označovanie AI obsahu), o ochrane súkromia pri AI-generovaných fotkách, o autorskom práve a tréningových dátach, o Národnej stratégii pre AI, o bezpečnosti a kybernetickej ochrane, o vzdelávaní a vede (usmernenia pre školy a dôraz na AI gramotnosť), o monitoringu dezinformácií a hrozieb AI, a o globálnych trendoch s dopadom na EÚ (USA a Čína).

DIGITAL OMNIBUS ON AI: POSUN ROKOVANÍ O PRAKTICKOM VYKONÁVANÍ AI ACTU

1

V EÚ sa v marci 2026 posunula téma „zjednodušenia“ vykonávania aktu o umelej inteligencii do fázy rokovaní, keď Rada EÚ [prijala](#) vyjednávaciu pozíciu k tzv. Digital Omnibus on AI (súhrnný balík opatrení v digitálnej oblasti týkajúci sa umelej inteligencie). V komunikácii sa zdôrazňuje praktický problém: povinnosti pre vysokorizikové AI sa majú uplatňovať v čase, keď trh a orgány dohľadu potrebujú mať k dispozícii použiteľné európske normy a nástroje na preukazovanie zhody. Komisia navrhla upraviť časový harmonogram uplatňovania pravidiel týkajúcich sa vysokorizikových systémov umelej inteligencie až o 16 mesiacov, aby sa pravidlá začali uplatňovať hneď, ako Komisia potvrdí dostupnosť potrebných noriem a nástrojov. Pre SR to môže znamenať, že plánovanie kapacít dohľadu, metodík a rozpočtov bude potrebné priebežne zosúladať s tým, ako sa bude v EÚ meniť časovanie a technické podmienky uplatňovania vybraných povinností.

ČLÁNOK 50 AKTU O UMELEJ INTELIGENCII: OZNAČOVANIE AI OBSAHU AKO PRAKTICKÁ PODMIENKA TRANSPARENTNOSTI

Komisia 5. marca 2026 [zverejnila](#) druhý návrh Kódexu praxe k článku 50 aktu o umelej inteligencii, ktorý sa týka označovania a rozpoznateľnosti AI-generovaného alebo upraveného obsahu, a otvorila pripomienkovanie do 30. marca 2026. Zhrnutie práce skupín AI Office [ukazuje](#), že jadro diskusie je o primeranosti označovania, o tom, ako sa rozlíši „plne AI vytvorený“ obsah od obsahu „vytvoreného s pomocou AI“, a o tom, ako sa rozdelí zodpovednosť medzi poskytovateľa nástroja, používateľa a platformu, cez ktorú sa obsah šíri. Diskusie sa zamerali na najmodernejšie techniky označovania, vrátane vodoznakov a riešení založených na metadátach, na detekčné schopnosti a ich technické obmedzenia, na výzvy v oblasti interoperability a štandardizácie, ako aj na

odolnosť voči odstráneniu a aspekty správy a riadenia. Pre SR to môže znamenať, že pri používaní generatívnych nástrojov vo verejnej správe bude narastať význam jasných pravidiel pre označovanie výstupov, preukázateľných pracovných postupov a uchovania potrebných informácií pre prípad kontroly alebo sporu. Politicky citlivé bude, že samotné označenie nevyrieši obsah mimo štátov EÚ, takže členské štáty budú musieť investovať aj do detekcie a forenziky, inak sa pravidlá stanú symbolické.

OCHRANA SÚKROMIA A AI-GENEROVANÉ OBRÁZKY A FOTKY: DÔRAZ NA PREVENCIU A RÝCHLU REAKCIU

Dňa 23. februára 2026 [bola zverejnená](#) spoločná deklarácia dozorných orgánov na ochranu osobných údajov k AI-generovaným obrazom a ochrane súkromia, ktorá upozorňuje na riziká realistických obrázkov a videí identifikovateľných osôb vytvorených bez vedomia a súhlasu, vrátane nesúhlasných intímnych zobrazení. Deklarácia zároveň pripomína, že vytváranie nesúhlasnej intímnej obrazovej produkcie môže v mnohých jurisdikciách predstavovať trestný čin, čo v praxi zvyšuje tlak na rýchlu spoluprácu medzi reguláciou platforiem, ochranou údajov a trestnoprávnou reakciou. Pre SR to môže znamenať, že pri incidentoch syntetického obsahu bude dôležitejšia rýchla koordinácia medzi ochranou osobných údajov, bezpečnostnými zložkami a spoluprácou s platformami, najmä pri uchovaní dôkazov a pri znižovaní ďalšieho šírenia.

2

AUTORSKÉ PRÁVO A TRÉNINGOVÉ DÁTA: POLITICKÝ TLAK NA TRANSPARENTNOSŤ A ODMEŇOVANIE

Európsky parlament v analýze EPRS z 2. marca 2026 [zdôraznil](#) otázku, ako generatívne modely používajú chránené diela pri tréningu, a zdôraznil potrebu vyššej transparentnosti a férovejšieho nastavenia odmeňovania nositeľov práv. Dokument rámcuje tému ako systémový problém konkurencieschopnosti EÚ, pretože prístup ku kvalitným dátam a právna istota pri ich používaní sa považujú za podmienku rozvoja európskeho AI ekosystému. Pre SR to môže znamenať, že dostupnosť a právne usporiadanie textových korpusov v slovenskom jazyku (vrátane licenčných režimov a možností vymáhania práv) sa môže stať praktickejšou otázkou pre kultúrny a mediálny sektor aj pre domáci výskum.

NÁRODNÁ STRATÉGIA PRE AI: AVIZOVANÝ HARMONOGRAM NA ÚROVNI SR

MIRRI SR 12. marca 2026 [uviedlo](#), že Národná stratégia pre AI má byť predložená na rokovanie vlády pred letnými prázdninami a následne smerovať do parlamentu s predpokladanou účinnosťou od augusta 2026, pričom cieľom je rámcovať postup SR vo vzťahu k európskej legislatíve. V rovnakom kontexte MIRRI spomína zámer predložiť návrh zákona k regulácii AI s časovaním, ktoré má nadväzovať na európsky harmonogram uplatňovania aktu o umelej inteligencii. Pre SR to môže znamenať, že časovanie stratégie a zákona bude mať priamy dopad na to, kedy sa v štátnej a verejnej správe nastaví rozdelenie kompetencií, rozpočtové krytie a základné procesy dohľadu.

BEZPEČNOSŤ A KYBERNETICKÁ OCHRANA: KONKRÉTNE PRÍKLADY Z OECD MONITORINGU

OECD AI Incidents and Hazards Monitor [zaznamenal](#) (8. marca 2026) incident šírenia AI-generovaných falošných intímnych materiálov v susednom informačnom priestore Slovinska, čo je praktická ilustrácia regionálnej prenositeľnosti hrozieb aj do SR. Na vytvorenie a distribúciu falošných nahých obrázkov a videí Niky Kovačovej, riaditeľky Inštitútu 8. marec, v Slovinsku bola použitá umelá inteligencia. Tieto deepfaky, zdieľané online bez súhlasu, boli použité na obťažovanie a diskreditáciu, pričom sa zdôrazňovala rastúca škodlivosť zneužívania obrázkov žien pomocou umelej inteligencie. Zároveň [zaznamenal](#) (6. marca 2026) deepfake investičné podvody v Španielsku, čo ilustruje, že syntetické médiá sa prelínajú aj s finančnou kriminalitou a môžu mať sekundárne dopady na dôveru v digitálne služby. Pre SR to môže znamenať, že aj regionálne incidenty v EÚ môžu mať rýchly prenos do domáceho prostredia a môžu zvyšovať nároky na koordináciu medzi bezpečnostnou praxou, reguláciou a justíciou.

VZDELÁVANIE A VEDA: USMERNENIA PRE ŠKOLY A DÔRAZ NA AI GRAMOTNOSŤ

3

Komisia 5. marca 2026 [publikovala](#) usmernenia pre učiteľov a školy, ktoré riešia používanie AI a dát vo výučbe, vrátane dopadov generatívnej AI na dezinformácie a digitálnu gramotnosť. Materiál je rámcovaný ako praktická podpora pre školský sektor v nadväznosti na európske priority digitálneho vzdelávania. Pre SR to môže znamenať, že otázka jednotných metodík pre školy a zodpovedného používania generatívnych nástrojov môže mať vyššiu naliehavosť, najmä ak sa používanie AI v školách bude rozširovať rýchlejšie než jednotné pravidlá a prax.

MONITORING DEZINFORMÁCIÍ A HROZIEB AI: POKRAČOVANIE EURÓPSKÝCH ANALYTICKÝCH KAPACÍT

Komisia 9. marca 2026 [oznámila](#) pokračovanie centrálnych aktivít European Digital Media Observatory (EDMO) financovaných z Digital Europe, čím potvrdila dlhodobejší záujem EÚ o monitorovanie a analýzu dezinformácií vrátane generatívnych taktík. Pre SR to môže znamenať, že európske analytické výstupy a mechanizmy budú častejšie vstupovať do domácej debaty o syntetickom obsahu a do praktickej spolupráce pri incidentoch.

GLOBÁLNE TRENDY S PRIAMYM DOPADOM NA EÚ

USA

V USA sa v marci 2026 objavil signál zmeny prístupu pri pravidlách pre export AI čipov, keď bolo [podľa správ](#) stiahnuté pripravované pravidlo; tento typ vývoja môže ovplyvniť dostupnosť a cenu výpočtových kapacít aj v Európe. Zároveň v USA vidno snahu, aby pravidlá pre AI boli čo najviac nastavené na federálnej úrovni a aby sa znížil priestor pre rozdielne pravidlá jednotlivých štátov USA; v praxi to môže viesť k tomu, že americké a

európske pravidlá sa budú vyvíjať odlišne, a firmy budú musieť riešiť dvojaké pravidlá naraz.

Americké ministerstvo financií 19. februára 2026 [zverejnilo](#) metodické zdroje pre používanie AI vo finančnom sektore, s dôrazom na riadenie rizík a kybernetickú odolnosť, čo je relevantné aj ako porovnávací rámec pre regulované sektory v EÚ. Pre SR to môže znamenať, že pri využívaní zahraničných cloudových alebo modelových služieb bude častejšie potrebné riešiť súlad s požiadavkami EÚ aj s požiadavkami mimo EÚ, najmä v oblastiach zmlúv, bezpečnosti a ochrany údajov.

ČÍNA

Čína vo svojom nedávno [predstavenom](#) 15. päťročnom pláne (2026–2030), o ktorom sa diskutovalo počas marcových zasadnutí „dvoch schôdzí“ v roku 2026, formálne stanovila umelú inteligenciu za ústredný prvok svojej stratégie modernizácie hospodárstva a národnej bezpečnosti. Cieľom plánu je integrovať umelú inteligenciu do približne 90 % hospodárstva, a to nielen v technologickom sektore, ale aj vo výrobnom priemysle, službách a verejnej správe, s cieľom zvýšiť produktivitu a kompenzovať starnutie pracovnej sily.

4

Medzi [konkrétne opatrenia](#) v pláne spadá **Iniciatíva „AI Plus“** (rozsiahla iniciatíva zameraná na začlenenie umelej inteligencie do rôznych odvetví, vrátane výroby, logistiky, zdravotníctva a školstva), **vtelená umelá inteligencia a robotika** (plán sa zameriava na robotiku a „vtelenú umelú inteligenciu“, teda roboty, ktoré dokážu vnímať a pohybovať sa v reálnom svete na riešenie nedostatku pracovnej sily vo výrobe a pri úlohách s vysokým rizikom), **samostatnosť v oblasti hardvéru** (plán požaduje vytvorenie sebestačného domáceho ekosystému, vrátane domácej výroby čipov, s cieľom zmierniť riziká vyplývajúce z amerických vývozných kontrol), **stratégiu otvoreného zdrojového kódu** (Čína uprednostňuje vývoj modelov umelej inteligencie s otvoreným zdrojovým kódom, aby rozšírila svoj technologický vplyv na celom svete, najmä medzi rozvojovými krajinami) a nakoniec **cieľ stať sa lídrom** v oblasti umelej inteligencie **do roku 2030**.

--

Spracovali:

Natália Švecová (riaditeľka Parlamentného inštitútu) & Milan Hrabovský (výskumný analytik Parlamentného inštitútu)

19 marec 2026

--

Materiál slúži najmä pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.